

BEWOGEN MET MALAWI

Wij zijn Martijn en Anneke van den Boogaart-Snoep. Samen met onze kinderen Thomas, Marije en Ruth zijn wij in september 2008 voor een periode van zes jaar uitgezonden naar Malawi. We zijn daar gaan werken omdat we ons bewogen voelen met onze medemensen in zuidelijk Afrika. We voelen ons geroepen om onze gaven en talenten in te zetten om hen te dienen. Zo willen we, samen met de kerk in Malawi, iets van Gods bevrijdende liefde laten zien in woord en daad. Anneke werkt als tropenarts in Ekwendeni Mission Hospital, in het noorden van Malawi. Dit ziekenhuis valt onder de verantwoordelijkheid van de Presbyteriaanse Kerk van Malawi. Martijn werkt als organisatieadviseur voor deze kerk.

Verlof

In mei en juni waren we een aantal weken in Nederland. We genoten van het weerzien met familie en vrienden. Al voordat we aankwamen stonden al onze weekenden vol gepland. De doordeweekse dagen vulden we met presentaties in gemeenten en op scholen, voorbereidingen voor familiefeesten medische controles, vaccinaties, en vele vele bezoeken.

Ondertussen vonden we het ook belangrijk om voor de kinderen structuur aan te brengen. Thomas en Marije konden vier van de zes weken meedraaien op de Prins Mauritssschool in Delft. Vooraf vonden ze het erg spannend, maar ze hebben er heel erg van genoten. Het was goed om te zien hoe ze hun draai vonden in het Nederlandse systeem en in de Nederlandse klas. Hier in Ekwendeni is de situatie zo anders met de mix van 3 verschillende leeromgevingen: Malawiaans, Nederlands en thuis-onderwijs. **“De kerk is de gemeenschap die het nieuwe ontwaart, dat God aan het doen is”** We waren dan ook erg blij dat ze sociaal goed met hun Nederlandse klasgenootjes overweg konden. En verder gaven de vier weken ons ook nieuwe ideeën voor welke vakken uit het Nederlands systeem we hun in Malawi moeten aanbieden.

Naast school en familie waren de presentaties die we mochten geven hoogtepunten. Alle presentaties waren drukbezocht. Voor de opzet van de presentatie werkten met het thema ‘Hoop’. Dat was ons mede ingegeven door een uitspraak van de Amerikaanse theoloog Walter Brueggemann: “De kerk is de gemeenschap die het nieuwe ontwaart dat God aan het doen is” naar aanleiding van Jesaja 43. We lieten zien welke hoopvolle ontwikkelingen wij zagen

in ons werk in Malawi. Maar God werkt niet alleen in Malawi: we vroegen de aanwezigen welke hoopvolle ontwikkelingen zij in hun eigen gemeente zagen. Het leverde waardevolle gesprekken op.

Terug in Ekwendeni

Begin juli vertrokken we weer naar Malawi. We reisden niet direct naar Ekwendeni, maar namen een omweg via een theeplantage in het zuiden. Dat gaf ons de gelegenheid om met het gezin nog een paar dagen tot rust te komen en vooruit te kijken naar de komende periode.

Eénmaal in Ekwendeni waren Thomas, Marije en Ruth weer heel snel gewend. “Ik wou dat Nederland in Malawi lag”, zei Thomas kort na aankomst. Maar inmiddels is het: “Als jullie terug gaan Nederland, blijf ik wel bij Aron”. Hij geniet van zowel de Malawiaanse school als de Nederlandse school. Op die laatste heeft juf Sifra de Reus (uit Oud-Beijerland) het stokje overgenomen van juf Hanna Buizert. We zijn blij dat we zo snel weer een nieuwe vrijwilliger hebben kunnen vinden.

Voor Marije was het verlof heel spannend. Ze kon zich bijna niets meer van Nederland herinneren en dus was alles nieuw voor haar. In de overgangen moest ze veel verwerken. Voor zowel de Nederlandse als de Malawiaanse school is ze begonnen met ‘groep 3’ en dat gaat erg goed.

Ruth kan zich heel goed zelf vermaken met puzzels en kleuren, maar geniet er erg van als ze met Thomas en Marije of met andere kinderen kan spelen. Ze kijkt goed om zich heen. Pas kwam hier een vrouw aan de deur vragen om hulp. “Die mevrouw heeft geen schoenen”, merkte ze op. Inderdaad een teken van echte armoede.

Verdriet delen

De afgelopen maanden waren niet alleen intensief met bezoek en het opzetten van nieuwe dingen. Het was ook intensief omdat er verdrietige dingen gebeurden: een kindje van collega's dat overleed, een kindje van GZB-collega's op de intensive care, een lid van onze bijbelkring die onverwacht overleed. We waren erg geraakt en verdrietig.

Alinafe was het dochtertje van één van de zondagschoolleidsters. Ze zat bij Thomas en Marije op school. Ze kwam elke week trouw naar de zondagschool en deed altijd heel enthousiast mee. Ze was al langer ziek en Anneke was nauw betrokken bij haar behandeling. Toch verslechterde haar gezondheid onverwacht heel snel. In september overleed ze. We leefden intens mee rondom haar laatste dagen en de begrafenis. We deelden in de rouw, niet alleen als toeschouwer, maar als deel van de gemeenschap die om de ouders heen stond. Honderden mensen bleven bij toerbeurt dag en nacht waken, zingen en bidden. Het zingen, soms met tranen vermengd, tilde ons op. Het verbond ons in verdriet, maar ook in geloof. Woorden over dat we in verdriet bij Jezus mogen komen. Woorden dat we onze geliefden weer hopen te zien. Woorden dat God de wereld in Zijn hand houdt. Door dat geloof is alles niet helemaal uitzichtloos.

In deze situatie en de andere die we de afgelopen maanden meemaakten merkten we aan den lijve het belang van bij elkaar zijn niet alleen als directe familie maar als heel gemeenschap. Om elkaar er bovenuit te zingen en te bidden.

Nieuwe kliniek voor mensen met HIV

Met het team van personeel dat betrokken is voor de zorg voor mensen met HIV, ben ik, Anneke, begonnen met nadenken over het bouwen van een nieuwe kliniek. De oude kliniek was te klein en nu zitten we in een 'geleend' gebouw, waar we niet genoeg ruimte hebben. Het was een leuke oefening om in groepjes na te denken wat we allemaal willen aanbieden in de kliniek: medicijnen, maar ook psychopastorale zorg. Voorlichting, bloedonderzoek en activiteiten voor kinderen. De eerste bouwtekeningen en offertes zijn binnen. Het is nu een zoektocht om het benodigde bedrag (in de buurt van 50.000 euro) gesponsord te krijgen. Als de financiën het toelaten hopen we dat we volgend jaar kunnen gaan bouwen.

Bezoek en Publiciteit

Vanaf de zomer waren er telkens veel Nederlandse bezoekers in Ekwendeni. Op een bepaald moment in oktober verbleven er in totaal 11 volwassenen en 11 kinderen uit Nederland. Nu in december vertrekt iedereen weer, definitief of voor verlof. Met de kerst zullen alleen wij en juf Sifra nog hier zijn.

In de afgelopen maanden zijn er twee keer teams op bezoek geweest die het werk van de kerk in Noord-Malawi in beeld kwamen brengen. Als eerste kregen we eind september bezoek van EO Metterdaad. Zes dagen lang heeft een team in het ziekenhuis en daarbuiten de verhalen van een aantal moeders en kinderen gefilmd en de rol die het ziekenhuis en Anneke daarin spelen. Begin volgend jaar – waarschijnlijk april – zal het uitgezonden worden in verschillende afleveringen. Het was heel intensief maar ook leuk en bijzonder om deze kans te krijgen om het werk van moeder- en kindzorg zo onder de aandacht van Nederland te brengen.

Vervolgens kwam in november een team van de afdeling communicatie & fondswerving van de GZB op bezoek. De GZB wil vanaf volgend jaar in haar communicatie verhalen van 'gewone mensen' centraal stellen. Om te laten zien wat voor hen het belang en de betekenis is van het werk dat de kerk samen met de GZB doet. Ze bezochten uiteraard het ziekenhuis, maar spraken ook veel en vaak met mensen in de dorpen over de bijbelstudieprogramma's, de training van ouderlingen en diakenen en zelfs over de praktische betekenis van een training in het maken van beleid. Honderden foto's en tientallen portretten werden geschoten. Ook dit waren intensieve dagen, maar het was ook voor onszelf heel goed om de verhalen van mensen uit eerste hand te horen. Martijn heeft verderop in de nieuwsbrief een impressie van één van de bezoeken geschreven.

Op bezoek bij een bijbelkring

We laten de auto achter voor de rivier. De brug is afgelopen regenseizoen weggeslagen. We dalen af in de 4 meter diepe rivierbedding die nu droog staat. Het is moeilijk voor te stellen dat hier over een paar maanden het water weer zal langs kolken. Sylvester Kaira, de scriba van de kerkenraad met wie we op pad zijn, zegt dat ze hopen dat ze voor december de nieuwe brug klaar zullen hebben. Anders kunnen veel kinderen niet meer naar school.

Als we 15 minuten later aankomen bij het huis van mevrouw Maseko, danst en zingt een grote groep vrouwen en mannen ons tegemoet. Een kleurrijk gezicht. Een warm welkom. Kees en Bas snellen vooruit om deze ontvangst op de film vast te leggen.

Ik ben op pad met 3 collega's van de GZB: Kees Zeelenberg, Jopie Verhoek en Bas Stolk. Ze zijn voor de communicatie-afdeling op zoek naar verhalen die het werk van de GZB een gezicht kunnen geven. Vandaag bezoeken een echte plattelandsgemeente, zo'n 25 km van Ekwendeni. We zijn bij het huis van de Maseko's om een bijbelstudie bij te wonen. Uit de wijkgemeente waar we zijn, zijn in juli drie mensen bij onze training voor kringleiders geweest. Deze week zijn ze voor de tweede keer op training geweest. Vandaag neem ik het GZB-team mee om te zien hoe bijbelstudie in de praktijk werkt.

Ik ben onder de indruk. Voor de gelegenheid zijn twee bijbelkringen samengevoegd. Na de kennismaking gaat de groep van start, terwijl wij toekijken en ondertussen af en toe verduidelijking vragen. Het thema is "God vergeeft" naar aanleiding van 1 Joh 2. Na een lied en een gebed gaan de bijbels open. De leidster van de kring geeft instructie: mensen zonder bijbel gaan bij iemand zitten die er wel één heeft. Wie niet kan lezen uiteraard ook. Dan zien we groepjes van 3 of 4 mensen het bijbelgedeelte lezen. Een meisje van de middelbare school leest voor aan een oma. Een mooi, indrukwekkend beeld.

Ondertussen vraag ik aan Sylvester hoeveel gemeenteleden in zijn wijk een bijbel hebben. "Negen" zegt hij. "En hoeveel mensen zijn er?" "56". 9 bijbels voor 56 mensen. En van die 56 zijn er nu zo'n twintig à dertig op de bijbelkring. Ik vertel dat ik gisteren een vergelijkbaar verhaal hoorde van

een andere gemeente van onze kerk: 159 bijbels voor 1.500 mensen.

"Wat is de belangrijkste reden waarom mensen geen bijbel hebben?" vraag ik. "Mensen kunnen het zich niet veroorloven. Een bijbel kost 3.500 MWK. Dat is veel te duur." "Hoeveel kunnen mensen wel betalen?" "1.000 tot 1.500 MWK" zegt Kaira.

Dat zelfde bedrag noemt een mevrouw die ik spreek een andere wijk later die dag. "En je moet zorgen dat ze in de oogstmaanden beschikbaar zijn: mei, juni... Want nu schrapen mensen al hun geld bij elkaar om zoveel mogelijk kunstmest te komen." "Wat verdienen mensen na hun oogst?" "Zo'n 30.000 MWK." "En in de andere maanden?" Ze begint hard te lachen: weinig tot niets uiteraard. 30.000 MWK, zo'n 60 euro. Dat is dus wat veel mensen per jaar aan cash binnenkrijgen. Dan kost een bijbel nu dus zo'n 10% van hun jaarinkomen.

Ondertussen zijn de leesgroepjes klaar met het lezen van het gedeelte en het voor zichzelf opschrijven van een aantal opvallende lessen en een toepassing. Ze gaan in 4 groepen uit elkaar. Niet helemaal volgens onze instructies, want dan zouden de groepen veel kleiner zijn, zodat iedereen zich kan uitspreken. Maar als ik langs de groepen loop, zie ik toch wel veel interactie en doet iedereen goed mee.

Als ik weer op mijn stoel in de schaduw zit, komt het gesprek met Rev. Mughogho en Sylvester Kaira op het verschil tussen deze bijbelstudiemethode en de bijbelstudies die in de verenigingen worden gehouden. "Wel," zegt Kaira "allereerst komen in

veel wijken eerlijk gezegd de verenigingen helemaal niet wekelijks bij elkaar. En als ze dan, één keer per maand, bij elkaar komen, dan is de benadering vaak zo, dat één persoon het bijbelgedeelte uitlegt en dan vragen stelt aan de rest. In de bijbelstudiemethode die we nu zien, leren de deelnemers veel meer, omdat ze echt zelf de bijbel lezen en zelf lessen moeten formuleren.”

Hij vervolgt: “En dat heeft er ook voor gezorgd dat nu in onze wijk veel meer mensen durven te preken.” “O ja?” vraag ik. “Kun je dan iemand uit deze groep aanwijzen die je kent die eerst niet durfde en nu wel?” “Zie je die vrouw met dat rode shirt?” Kaira wijst op één van de vrouwen in het groepje dat het dichtst bij ons zit. “Zij is scriba van de wijkkerkenraad, maar ze durfde niet te preken. Ze zei dan dat ze niet wist waarover. Maar nu preekt ze ook, omdat ze van de bijbelstudie heeft geleerd om bijbelgedeelten te zoeken en er lessen uit te trekken.”

Ik had dat vaker gehoord tijdens de evaluaties die we doen tijdens onze tweede trainingsronde voor bijbelstudieleiders. Maar ik vroeg me dan altijd af: is dat nu echt zo, of is het een indruk die mensen hebben, die ze willen hebben? Nu ik de feiten voor me zie (Kaira wijst me nog een paar mensen aan), ben ik gewoon blij. Dat de training onverwacht ook nog op heel andere fronten ook doorwerkt, is niet ons plan geweest. “De Heilige Geest is aan het werk” zouden mijn Malawiaanse collega’s zeggen.

Als de groepjes klaar zijn met hun groepsbespreking komen ze zingend en dansend terug naar de shade. Groep voor groep worden de lessen en toepassingen gedeeld.

Na de groepsbespreking volgt een toneelstuk. Twee vrouwen komen naar voren. Eén vrouw slaat de ‘klok’, een metalen pan, om andere vrouwen eraan te herinneren dat de vrouwenvereniging begint. Er komt echter niemand opdagen. De twee aanwezige vrouwen gaan maar weg. Eén van hen ontmoet een vrouw met een emmer. “Waarom ben je niet op de vrouwenvereniging?” vraagt ze. “De leiders zijn ‘self-righteous’: ze vinden zichzelf veel beter, veel heiliger. Ze zien mij en ons niet staan...” De vrouw schrikt van het antwoord. Ze loopt weg en gaat op haar knieën. Ze bidt: “Vergeef me mijn ‘self-righteousness’”. Dan zien we de twee vrouwen opnieuw met op de klok slaan. Nu staan alle vrouwen op en gaan naar de vrouwenvereniging... De boodschap

is duidelijk: als je God om vergeving vraagt voor je zonden, wil hij je vergeven en je zelfs nieuwe zegeningen geven.

Drama is een werkvorm die we ook in de training hebben gebruikt. Mensen houden ervan. In Nederland zouden de meesten het maar moeilijk vinden. Hier lijkt het altijd bijna spontaan te kunnen. We moeten het misschien maar een formele plek geven in de zoektocht naar een toepassing. Want de toneelstukjes brengen het geleerde dicht op de huid. Vaak meer dan lange betogen of veel doorvragen. Het dwingt mensen het geleerde zichtbaar te maken.

Aan het eind sluiten we af met een lied en een gezamenlijk gebeden Onze Vader.

Na afloop interviewen Jopie en Kees een aantal mensen terwijl Bas nog foto's maakt. Ik sta ondertussen nog wat met mijn collega, Reverend Mughogho te praten. Ik vraag hem zijn mening over wat hij heeft gezien. Hij is heel positief: “Dat dit kan in zo'n afgelegen wijk is heel hoopgevend. Dan heeft dat ons programma echt een betekenis voor de grassroots. Het werkt door op zoveel fronten.”

Zondagschool

Tijdens ons verlof is er in onze kerk een Engelse zondagschool van start gegaan. Anneke is daar in mee gaan draaien. De groep kinderen groeit wekelijks en nu zijn er vaak meer dan 50. De kinderen hebben plezier in nieuwe liedjes zingen met gebaren, zoals "Read your Bible, pray every day". Soms is het wel een hele uitdaging om aan zoveel kinderen in een kleine ruimte met geen materialen iets over te brengen. Pas mocht ik het verhaal van de Verloren Zoon – of van de Liefhebbende Vader vertellen. In het begin waren de kinderen ervan overtuigd dat God meer houdt van iemand die altijd gehoorzaamt. Aan het eind begrepen ze dat de Vader van beide zonen houdt. En dat iedereen vergeving nodig heeft. Het was leuk om het verhaal door een aantal kinderen te laten naspelen.

Contactgegevens

Martijn en Anneke van den Boogaart, c/o Ekwendeni Mission Hospital, PO Box 19, Ekwendeni, Malawi.
Tel: +265 999 125 234 (Martijn), +265 999 156 109 (Anneke) Email: martijnenanneke@bewogenmetmalawi.nl. Skype: mvdboog en anneke.snoep

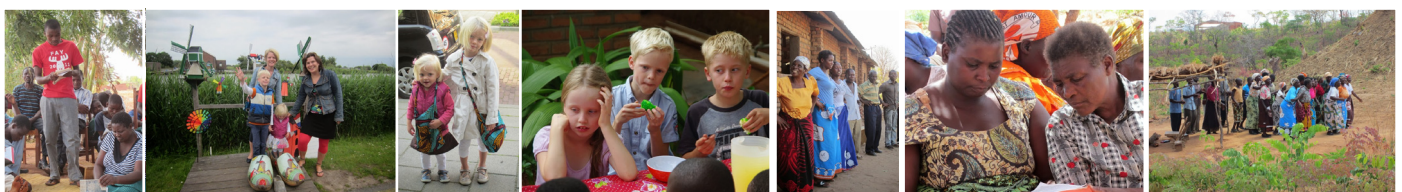
Meebidden

Dank voor:

- Hoe we als gezin ons thuisvoelen in Ekwendeni en dat we ons graag willen blijven inzetten voor de kerk en het ziekenhuis hier.
- Het werk dat Jaap en Aukje Oosterom dit afgelopen jaar hebben gedaan in en rondom het ziekenhuis. Het heeft ons erg geholpen.
- De trainingen die van start zijn gegaan rondom bijbelstudie en gemeenteopbouw. Dank ook voor de enthousiaste verhalen die we er al over hoorden.

Bid voor:

- Wijsheid om te zien en te kiezen op welke gebieden we onze aandacht speciaal mogen richten en voor welke gebieden we aan anderen kunnen inschakelen.
- Enthousiasme in het team van artsen en clinical officers. Dat ze door hun inzet mogen getuigen van Gods liefde.
- De bouw van de HIV kliniek. Dat we een plaats mogen bouwen waar mensen echt geholpen kunnen worden. Dat we donoren mogen vinden die dit project willen ondersteunen.
- Goed overleg met de Bible Society zodat er echt een versie van de bijbel in het Tumbuka gedrukt kan worden die betaalbaar is voor mensen.
- Doorzettingsvermogen voor de vele vrijwilligers in de taakgroepen van Martijn.
- Enthousiaste leiding voor de zondagschool. Dat kinderen echt iets mogen horen over Gods liefde en genade in Jezus.

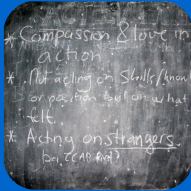

GZB | Postbus 28 | 3970 AA | Driebergen
T 0343-512444 | E info@gzb.nl | www.gzb.nl
giften GZB: giro 28016

Martijn en Anneke van den Boogaart zijn vanuit de hervormde gemeenten van Delft (wijkgemeente Mattheüs) en Oud-Beijerland door de GZB uitgezonden. De GZB is één van de zendingsorganisaties binnen de Protestantse Kerk in Nederland. Martijn en Anneke worden ondersteund door een thuisfrontcommissie in Delft en Oud-Beijerland.

Hartelijk dank voor uw meeleven, meebidden of meegeven. Giften voor het werk van Martijn en Anneke blijven welkom op rekeningnummer 1468.25128 ten name van de Hervormde Diaconie te Delft of rekeningnummer 1381.59394 ten name van de Hervormde Zendingscommissie te Oud-Beijerland in beide gevallen onder vermelding van "Fam. Van den Boogaart – Malawi".

Voor adreswijzigingen en overige informatie kunt u terecht bij onderstaande adressen: TFC Delft: Arjan & Joëlle Gooijer, Laan van Altena 24, 2613 AJ Delft, 015-2146992, tfc-delft@bewogenmetmalawi.nl; TFC Oud-Beijerland: Arnoud van den Boogaart, Oostdijk 93, 3261 KC Oud-Beijerland, 0186 842182, tfc-obl@bewogenmetmalawi.nl

Ekwendeni, december 2013

Familie, vrienden, broeders en zusters,

In onze presentaties tijdens het verlof keken we terug op hoopvolle ontwikkelingen in het ziekenhuis, de kerk en de gemeenschap in Malawi.

Het zijn lichtpunten in het donker die heenwijzen naar de komst van Jezus in de gebrokenheid van deze wereld. Te midden van deze gebrokenheid die ons raakt, begint Hij iets nieuws.

Zo geven de hoopvolle dingen van het afgelopen jaar ons verwachting voor 2014.

We danken jullie voor jullie trouwe meeleven en gebed. We wensen jullie gezegende kerstdagen en een hoopvol 2014.

Hartelijke groet,
Martijn & Anneke van den Boogaart-Snoep
Thomas, Marije & Ruth

HOOPVOL

2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018